

Onderwerp: Regionale subsidieaanvraag ZonMw: 'Het gezicht van de zorgzame buurt'

Datum: 15 mei 2020

Portefeuillehouder: Jeroen Klaasse

Afdeling: Samenleving

Steller: Karen van Rossum

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Voorgeschiedenis:

Op basis van het advies van de commissie Hoekstra heeft het Rijk een opdracht aan de gemeenten geformuleerd om een sluitende aanpak tot stand te brengen voor personen met onbegrepen gedrag. In het kader daarvan is een regionaal aanjaagteam ingesteld voor de veiligheidsregio Amsterdam – Amstelland. Dit aanjaagteam werd voorgezeten door de directeur van de GGD. Aan het aanjaagteam namen deel: wethouder Zorg van de gemeente Amsterdam, Politie Amsterdam, de regiogemeenten, de GGZ- instellingen, de instellingen voor Maatschappelijke Opvang en Bescherm wonen, het Openbaar Ministerie, Ambulance Amsterdam en Cliëntenbelang Amsterdam en de kennisgroep Onbegrepen gedrag. Burgemeester Joyce Langenacker vertegenwoordigt de regiogemeenten hierin.

Het Aanjaagteam Personen met verward gedrag Amsterdam-Amstelland (APmVG) heeft van 2016 – 2019 een regionaal actieplan opgezet en uitgevoerd. Het programma 'Personen met verward gedrag' is per 1 februari 2020 beëindigd. De betrokken ketenpartners zien dat er reeds een infrastructuur is gerealiseerd, maar dat hierover nog geen bekendheid is bij de inwoners van de regio. Tevens wordt er erkend dat een juiste beeldvorming onder de inwoners van de regio mist. Er is daarom besloten voortgang te geven aan de kennisgroep in de hernieuwde overlegstructuur onder het Bestuurlijk Overleg GGZ. Hierin zijn dezelfde ketenpartners vertegenwoordigd.

Ambtelijk is er het voorbereidend overleg aanjaagteam PmVG (Personen met Verward Gedrag). Deze is nog steeds van kracht.

Aanleiding:

Een sluitende en persoonsgerichte aanpak vergt een inspanning die aansluit bij de leefwereld van mensen, met stevige regie en eigenaarschap en een slag naar vroegtijdig signaleren en preventie. De betrokken ketenpartners zien dat er reeds een infrastructuur is gerealiseerd, maar dat hierover nog geen bekendheid is en de juiste beeldvorming mist bij de inwoners van de regio.

Een aantal samenwerkingspartners zoals de gemeente Amsterdam, GGD Amsterdam, platform StigMag, GGZinGeest en Cliëntenbelang Amsterdam hebben samen met een werkgroep van ervaringsdeskundigen de subsidieaanvraag voor ZonMw opgesteld. Met als doel een beter maatschappelijk begrip voor mensen met onbegrepen gedrag te creëren. Dit willen ze realiseren door lokale ontmoetingen te organiseren tussen personen met onbegrepen gedrag en personen die hen vaak tegen komen. De focus van dit project ligt op het toerusten van winkelpersoneel van winkels die in de primaire levensbehoeften voorziet. Tevens zal er een toelichting gegeven worden over de lokale structuur, meldpunten en mogelijkheden voor ondersteuning.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 26 mei 2020

Samenvatting

Projectaanvraag 'Het gezicht van de zorgzame buurt'.

Mensen met onbegrepen gedrag zijn als gevolg van omstandigheden en/of gebeurtenissen onbegrepen gedrag gaan vertonen. Deze mensen hebben vaak adequate ondersteuning nodig. Het is van belang dat mensen in de wijk, die hen regelmatig zien, dan weten hoe te handelen, hoe contact te maken en wat te doen vanuit bewustwording en begrip. Daarnaast zal er ook gecommuniceerd worden over de lokale structuur en het Advies en Meldpunt OGGZ.

Doelgroep

De focus van dit project ligt op het toerusten van winkelpersoneel dat in het dagelijks werk te maken krijgt met onbegrepen gedrag. Het betreft winkelpersoneel van winkels die in de primaire levensbehoeften voorziet, en daarmee in sommige gevallen contact blijft houden met iemand, ook wanneer het niet goed gaat. Hiermee willen we inspelen op signalen dat winkelpersoneel dat te maken krijgen met mensen met onbegrepen gedrag niet weten hoe zij daar mee om moeten gaan. De focus ligt erop hen bekend te maken met de eerder ontwikkelde aanpak en hen handelingsopties te geven voor wanneer zij zich zorgen maken over mensen in hun buurt.

Eindproduct

Het is de bedoeling dat aan het einde van het project:

- Minstens 150 mensen die werkzaam zijn in winkels in Amsterdam-Amstelland toegerust zijn met kennis, informatie en vaardigheden om in te spelen op onbegrepen gedrag. Zij krijgen handvatten aangereikt om deze informatie via een weloverwogen houding te delen met anderen in de omgeving.
- Maximaal 75 mensen die werkzaam zijn in de openbare ruimte, dezelfde ontmoetingen aan te bieden als de 150 personeelsleden van winkels
- 22 ervaringsdeskundigen getraind zijn om in de eigen wijk voorlichting te geven over hun eigen ervaring met onbegrepen gedrag

Dit willen ze realiseren door:

- 15 ontmoetingen te faciliteren tussen personen met en zonder onbegrepen gedrag, waarin bewustwording en begrip wordt gestimuleerd. Tijdens deze ontmoetingen wordt er bij elke deelnemer aan deze competenties gewerkt: een neutrale houding aannemen, vanuit begrip handelen, behulpzaam, flexibiliteit en creatief oplossend vermogen.
- Kennis delen over de lokale structuur, meldpunten en mogelijkheden voor ondersteuning.
- Voorlichtingsmateriaal te ontwikkelen dat dient als ondersteuning in het omgaan met onbegrepen gedrag. De lokale structuur van buurtinitiatieven inzichtelijk maken voor de mensen in de wijk (met en zonder onbegrepen gedrag).

Aan het eind van het projectplan hebben de medewerkers van de winkel een sociaal handelingsperspectief, waardoor zij in actie kunnen komen. Ze kunnen dan een afgewogen beslissing maken of iets een zorgvraagstuk of een veiligheidsvraagstuk is. Door te beschikken over de juiste informatie en kennis zal er minder snel gestigmatiseerd worden gehandeld. Hopelijk voelen ze zich dan zekerder en bekwaamer, waardoor zij sneller het gesprek aangaan en sneller een gevoel van veiligheid kunnen geven.

Plan van aanpak

Activiteit 1) Kwartiermaken: juni 2020 t/m februari 2021: Contact leggen met (netwerken van) winkeliers en winkelpersoneel, en ervaringsdeskundigen om hen te enthousiasmeren tot deelname aan het project. Het kwartiermaken richt zich op twee groepen: winkelpersoneel enerzijds en ervaringsdeskundigen anderzijds.

Activiteit 2) Onderzoek en Evaluatie: juli 2020 tot en met juni 2021: Het Centrum voor Cliëntervaringen zal zowel de behoeften bij de doelgroep van het project als de impact van de ontwikkelde aanpak monitoren en evalueren.

Activiteit 3) Leer- en werkbijeenkomst: september 2020: In samenwerking met de kerngroep wordt er een leer- en werkbijeenkomst van twee dagdelen georganiseerd. Hierin wordt de opgedane kennis uit de nul-meting meegenomen. Samen met ervaringsdeskundigen geven we vorm aan de ontmoetingen en het informatiemateriaal. De thema's zijn onder andere informeren, bewustwording, inleven en handelen. De bijeenkomst wordt benut om voor te bereiden op de ontmoetingen die komen.

Activiteit 4) Training en begeleiding ervaringsdeskundigen: oktober 2020 t/m maart 2021

De minimaal 22 ervaringsdeskundigen krijgen een training in samenwerking met Ypsilon en EAM ED. Tevens worden ze voorbereid op de ontmoetingen.

Activiteit 5) Ontwikkeling voorlichtingsmateriaal: september 2020 t/m november 2020

De focus in de communicatie zal komen te liggen op mensen met onbegrepen gedrag die onzichtbaar zijn (of willen zijn of gedwongen worden te zijn) en pas zichtbaar worden als het helemaal verkeerd gaat. Zij hebben een levens ontwrichtende ervaring meegemaakt, of zitten hier nog in. De bron van onbegrepen gedrag is divers en kan ook voortkomen uit ziektes, zoals verslaving, psychiatrische diagnoses, dementie en licht verstandelijke beperking. In het te ontwikkelen materiaal willen we dit beeld realistischer maken en de diversiteit en menselijkheid van mensen met onbegrepen gedrag centraal stellen. Wij willen daarmee eventuele negatieve gevoelens en attitudes ontzenuwen. Tevens zal er een toelichting gegeven worden over de lokale structuur, meldpunten en mogelijkheden voor ondersteuning. Daarnaast zal de communicatiepartner zich buigen over positieve manieren waarop betrokkenheid bij het thema uitgedragen kan worden door de deelnemers (denk bijvoorbeeld aan een keurmerk voor deelnemende winkels).

Activiteit 6) Ontmoetingen: november 2021 t/m mei 2021

We zullen 15 ontmoetingen op wijkniveau organiseren voor minstens 150 personeelsleden van winkels verdeeld over de regio. De focus van deze bijeenkomst is het faciliteren van echte ontmoetingen met mensen met onbegrepen gedrag. De deelnemers worden handvatten en kennis geboden over zowel onbegrepen gedrag als de ontwikkelde aanpak.

Lokaal voor Diemen

Er zal een ontmoeting worden gerealiseerd met lokale aanbieders. Er is ruimte om naast winkelpersoneel ook andere medewerkers te betrekken, zoals medewerkers van overheidsdiensten, medewerkers buurthuizen en helpdeskmedewerkers. Naast dit programma wordt er ook extra toelichting gegeven over de lokale structuur, meldpunten en mogelijkheden voor ondersteuning.

Een aandachtspunt is wel de huidige situatie m.b.t. COVID-19 (nieuwe Coronavirus). Afhankelijk van de dan geldende richtlijnen zal het mogelijk vragen om creatieve alternatieven om hier invulling aan te geven.

- EINDE -